

Reservation

Kommunfullmäktige 2012-12-12

3. Angående organisationsförändring för överförande av Arbetsmarknadsenheten AME till socialnämnden samt beslut om Arbetslöshetsnämndens organisatoriska tillhörighet

Bakgrunden till ärendet är att Gymnasienämndens huvudsakliga uppdrag (ungdomsutbildning och vuxenutbildning) från årsskiftet överlämnas till Kunskapsförbundet Väst. I ett tidigt skede klargjordes att ansvaret för Arbetsmarknadsenheten AME inte skulle följa med till kommunalförbundet.

Det finns sedan ett antal år en uppsjö av undersökningar med den centrala frågeställningen: Finns det en optimal lösning hur arbetsmarknadspolitiken skall förankras i den politiska organisationen och var arbetsuppgifterna skall placeras i förvaltningen?

Det finns flera ingångar att söka efter bästa svaret. För Vänersborgs del råder det enighet om att det är socialförvaltningen som skall överta ansvaret för verkställigheten från gymnasieförvaltningen.

Däremot finns oenighet om kommunstyrelsen skall fortsätta att utgöra arbetslöshetsnämnd eller om socialnämnden efter årsskiftet skall få uppdraget att axla uppgiften.

Vad säger egentligen lagen?

Lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd

1 § I varje kommun skall finnas en arbetslöshetsnämnd. Kommun får tillsätta särskild arbetslöshetsnämnd eller uppdraga åt annan nämnd att vara arbetslöshetsnämnd. Har så ej skett är kommunstyrelsen arbetslöshetsnämnd.

2 § Arbetslöshetsnämnd har till uppgift att vidtaga eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

3 § Det åligger arbetslöshetsnämnd särskilt att

1. handlägga frågor om kommuns hjälpverksamhet vid arbetslöshet,
2. samarbeta med myndigheter och enskilda vilkas verksamhet rör sysselsättningsfrågor samt
3. omedelbart underrätta Arbetsförmedlingen om arbetskonflikt som påverkar hjälpverksamhet inom kommunen. Lag (2007:397).

4 § Arbetslöshetsnämnd skall göra de framställningar till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen som behövs för nämndens verksamhet. Nämnden får infordra yttranden och upplysningar från kommunstyrelsen, annan nämnd, beredning eller tjänsteman hos kommunen.

5 § För en särskild arbetslöshetsnämnd gäller vad som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (1991:900). Lag (1991:1689).

Längre än så är inte lagen. Det finns alltså ingen handledning till svaret på frågan: Var är det bäst att arbetslöshetsnämnden läggs, centralt hos kommunstyrelsen eller hos någon specialnämnd?

Det finns kommuner som gör anspråk på att vara kända för "nytänkande". Det finns också kommuner som visar på nytänkande.

Ser vi oss omkring efter olika lösningar så erbjuder Kvalitetsnätverk Väst med rapporten "Kvalitets- och kostnadsjämförelse om Kommunernas arbetsmarknadsåtgärder" (2005) en bra introduktion till vilka tankar som utvecklats i närliggande kommuner. Men det finns fler uppslag: Sökordet "arbetslöshetsnämnd" leder till många kommuner där det vittnas om att nytänkandet har resulterat i "egna" lösningar som upplevs som mest adekvata att hantera uppgifterna enligt lagens tredje paragraf.

Även riksdagen har uppmärksammat hur viktig det är för kommunerna att leta sig fram till optimala lösningar. Det är idag en av kommunernas viktigaste uppgifter att ta fram lösningar som möter och motverkar arbetslöshetens hotbild. 2011 ordnade arbetsmarknadsutskottet ett seminarium som hade sin utgångspunkt i presentationen av kunskapsöversikten "Kommunal arbetsmarknadspolitik – en kunskapsöversikt över åtgärder för arbetslösa socialbidragstagare".

4 BSH

I rapporten "Arbetsmarknadspolitik i kommunerna" återges också anteckningarna från den offentliga utfrågningen. Ordförande och vice-ordförande i riksdagens arbetsmarknadsutskott uttalar i förordet: "Det är vår förhoppning att vi genom denna rapport ska stimulera såväl den politiska debatten om arbetsmarknadspolitik i kommunerna som vidare forskning inom fältet."

Vilken debatt har förts i Vänersborg? Så här gick det till:

- Kommunstyrelsen 2012-05-30: "Kommunstyrelsen beslutade vidare att en strategi skulle tas fram med förslag till och riktlinjer för kommunens arbetsmarknadspolitiska verksamhet."
- Kommunstyrelsen 2012-09-05: "Undantaget i förslaget innebar att Kommunstyrelsen även fortsättningsvis skulle utgöra arbetslöshetsnämnd. Kommunstyrelsen uttalade att utredningen borde ta hänsyn till detta." [Detta "undantag" kom överraskande och först efter presentationen av uppläggningsen till utredningen. Någon diskussion var inte möjligt att föra.]
- Utredningen "Flyttning av arbetsmarknadsenheten" redovisade på sidorna 19-22 varför slutsatsen blev: "Ingen önskar otydlig ledning, outnyttjad kompetens och ineffektivitet. Min bedömning är att tyngre skäl talar för att socialnämnden ska vara arbetslöshetsnämnd än att det ska vara styrelsen."
- Socialnämnden 2012-10-25 ställde sig enhälligt bakom utredningen och utredningens slutsatser.

Jag är varken blind eller döv. Jag har inte läst andra skäl att ändra på beslutsförslagen än sådana som redan i utredningen har värderats – det handlar om symbolvärdet. Jag har inte hört annat än att förespråkarna för "arbetslöshetsnämnden hos kommunstyrelsen" vill hävda "ett värde i sig" att kommunens högsta ledning har kvar uppdraget att ägna sig åt uppgifter enligt "lagen om arbetslöshetsnämnden".

Hur kan man göra så? Hur kan man förvränga bilden av den verklighet vi lever i?

Den politiska scenen förändrades på ett avgörande sätt 2006 när socialdemokraterna inte förmådde presentera ett förslag på det arbetsmarknadspolitiska området som godtogs av en majoritet bland väljarna.

Därefter inleddes en tudelning av ansvaret som fortsatte även efter valet 2010 och som fortsätter än idag.

Staten ansvarar för arbetsmarknadspolitiken – formellt har inget ändrats på den punkten. Men verkligheten har blivit att den statliga myndigheten Arbetsförmedlingen [inrättad 2008-01-01] begränsar sina insatser till att omfatta endast den som ÄR på arbetsmarknaden, andra som har förlorat fotfäste på arbetsmarknaden eller aldrig lyckats komma in placeras på kommunernas planhalva.

Jag vill inte på något sätt antyda att jag känner mig tillfreds med denna uppdelning av ansvaret. Tvärtom önskar jag att det måste vara möjligt att hitta lösningar som gäller ALLA – och då menar jag att ansvaret för arbetsmarknadspolitiken måste återföras i sin helhet till staten.

Men jag kan inte heller acceptera lösningar som låtsas en annan verklighet än den vi har fått och lever i just nu. Arbetslösa struntar fullständigt i symboliska markeringar – arbetslösa behöver den mest effektiva, snabbaste och minst sårande hjälpande handen att lösa sin situation. Det har utredningen belyst – därför har utredningen visat att socialnämnden också bör ha det formella uppdraget.

Att socialnämndens ordförande från talarstolen välkomnar en annan lösning än den som en enhällig socialnämnd har uttalat sig för är talande för den osäkerhet som råder i Vänersborgs politiska församlingar. Lika talande som att kommunstyrelsens ordförande byter åsikt igen utan att ens förklara varför han gör det. Var är den politiska debatten i Vänersborg?

Jag välkomnar att samtliga av vänsterpartiets ledamöter och även två av fyra ledamöter från Miljöpartiet delar min uppfattning. Jag reserverar mig till förmån för mitt yrkande om bifall till kommunstyrelsens beslutsförslag.

Lutz Ripinsland
Vänsterpartiet

2012-12-13